

המיקאדו השלישי

נפוליאון הקיסר והצאר אלכסנדר נפ' גשו בשעתו על אי שבנה ממל, בין שתי מדינותיהם. צ'רצ'יל ורוזבלט נפגשו על אנית-המלחמה באוקיינוס האטלנטי, בין בריטניה וארצות-הברית. השבוע נמשכה מסורת זו: על אי קטן, אי שם בין שתי הקיסריות, נפגשו שני השליטים: הנשיא טרומן, שליט אמריקה, והגנרל מאקאר-תור, הקיסר של אסיה המזרחית.

מירינג, אשת ציאנג בעזרת סטאלין, מפלה

פגישה זו באה לסמל עובדה שנעלמה מעיני רבים: העולם אינו מחולק עוד לשני שושים, שמרכום בבית הלבן ובקר-מלין. בחמש השנים האחרונות קם גוש שלישי שמרכו בטוקיו — הקיסרות הפ'רטית של דונלאס מאק-ארתור.

הרעיון להקים קיסרות כזאת עלה בראשו של דונלאס עוד בנעוריו. חי בבית אביו, אף הוא גנרל אמריקאי שהקים לו קיסרות פרטית באיי הפיליפינים. האב היה, כמובן, דימוקרט — אולם בנוסח משלו. דימוקרטיה בה דואג האב-השליט לילדיו-הילידים — מבלי לשאול לעצתם.

ההפגנה עתה ביוקר. דוגלס נשלח לחוסטי-פוינט (בית-הספר הצבאי בעל מסורת מפוארת, בו למדו גם אייזנהאור ובראדלי). אמו, שגרה בקרבת מקום כדי לשים עין על הבן, קבעה לו את המטרה: להיות לחייל מספר 1 של אמר-דיקה. הנער שמע בקול אמו — והיה התלמיד הטוב ביותר שביקר אי-פעם ב-בית-ספר זה.

בימי מלחמת-העולם הראשונה עלה דוג' לאס לגדולה, לא כקצין קרבי (הוא לא סיקד מעולם על יחידה קרבית בשדה) אלא כקצין-מטה. משנסתיימה המלחמה המשיך לעלות בסולם — עד שהגיע למשרה הצבאית הגבוהה ביותר של אר-צות-הברית והיה לראש המטה.

והוקא כשהגיע לרומם של עולם נתי-ברר שדונלאס, תיך הפיליפינים, אינו מתאים כל כך לרוחו של העם האמריקאי. חסר היה לו החוש להבנת רוחו של האיש ברחוב.

אם יש באמריקה דבר קדוש (מלבד הדולאר) הרי זה החייל המשוחרר. ארגון החיילים המשוחררים (ה"הגיון האמריקאי") הוא קדוש מכל קדוש, ושום פוליטיקאי

לא יעז להרים נגדו את קולו — תהינה אף דרישותיו כאשר תהינה. כי אחרת יקבל למחרת היום כמה רבבות מכתבים, מברקים ושיחות-טלפונים, ובבחיירות הב' אות יצעק מתנגדו: "סלקו את הנבל שני סה להרעיב את גיבורינו המפוארים".

לפיכך הפגנה של חיילים משוחררים הוא מחזה מקובל. החיילים צועדים, דור-שים את דרישותיהם, והפוליטיקאים אומרים אמן. עד שבא הרמטכיל דוגלס מאק-אר-תור ושלח את חייליו לדכא בכוח הזרוע הפגנה כזאת. כדי להרגיז עוד יותר את הבריות, לבש לצורך זה את מדי המפוי-ארים ביותר וענד כמה עשרות אותות-הצטיינות.

מימחה לפרסומת שמעה ב-השבון. הצעקה היתה נוראה. אמריקה קמה נגד האיש האיום. הגנרל הסיק את המסקנות ויצא בשנת 1936 את אמריקה בדרכו חזרה לפיליפינים. שם הקים לו חצר-מלכות משלו בין ה"ילידים" שהש' שתחו לאיש הגדול. מאז לא חזר אף פעם אחת לארצות-הברית. אשתו נפרדה ממנו ופינתה את מקומה לאשה שניה, שהתאימה יותר לחצר-המלכות האסיאתית.

בעוד הגנרל מהרהר ברוע מזלו באה הישועה: היפנים איימו להכריז מלחמה על אמריקה. הנשיא רוזבלט חיפש גנרל המומחה לאסיה — והאיש הנכון היה, כמובן, מאק-ארתור. הוא אירגן את הגנת הפיליפינים, כל מטוסיו הושמדו מיד עם פרוץ המלחמה, כשתנו על הקרקע. היפ'נים פלשו לאיים והקיפו את הצבא הא-מריקאי הקטן. מאק-ארתור עלדו את חייליו להתחוק מעמד עד האיש האחרון — וחזר לאוסטרליה.

באוסטרליה ניהל מלחמה פרטית נגד הנשיא. הוא דרש להשמיד תחילה את יפאן, ולפתוח רק אח"כ במלחמה נגד הנאצים. הדבר עוד הגביר את אי-פופו-לריותו בארצות-הברית. אפילו כשפתח בהתקפתו הקלאסית על יפאן, וכבש אי אחרי אי במערכה שעלתה בקרבנות זעי-רים, לא גדלה האהדה אליו. אפילו חייליו שנאחזו — בעיקר בשל מנהגו להכריז על נצחונות לפני שהושגו, מנהג המרגיז ביותר את אלה העלולים להיפצע ולמות בקרב שכבר נסתים — לדברי המטה הראשי.

המוזר הוא שהגנרל הוא מומחה גדיל לפרסומת. אין חייל בעולם כולו הבקי כמוהו במלאכה זו. פעולתו הקטנה ביותר מחושבת, אלא שהחשבון לא התאים לקהל האמריקאי.

הקיסר בחצי הדרך. אם נכשל הגנרל בציבור האמריקאי, הרי ניצח בצי-בור האסיאתי. האדם שקיבל את כניעת יפאן על סיפון אנית-המלחמה "מיטורי", כשהוא לבוש מדים מרופטים ללא כל אותות-הצטיינות, הפך תוך 5 שנים לאליל בעיני היפנים. בעיני מיליוני יפנים, פי-ליפינים, פורמוזאים והודו-סינים השליט הוא מאק-ארתור, ולא טרומן.

כל אותו זמן לא העז איש בושינגטון לתת לגנרל פקודה. הוראה או אף עצה ידידותית. היה זה מצב בלתי-נעים. הוא נעשה ללא נשוא כשקראו הנשיא, שר החוץ ושר-הבטחון האמריקאים בעתונ-הם כי הגנרל מבטא בפומבי דעות הסות-רות לחלוטין את דעתם שלהם. טרומן רוצה שפורמוזה, על חצי מליון החיילים הסינים הלאומניים שנמלטו אליה, תהיה "נייטרלית". מאק-ארתור רוצה שתהיה

בסיס אמריקאי ימי ואוירי נגד סין הקומו-ניסטית. טרומן היה רוצה לפייס את מאר-טה. מאק ארתור רוצה להקיפו בבי-סיסים אמריקאיים (תגורת הבטחון: יפאן, פורמוזה, פיליפינים, הודו-סין).

מה עושים? היתה תקוה שמאק-ארתור יצא באחד הימים לפנסיה. עם פרוץ המלחמה בקוריאה נתבדתה תקוה זו. לתת הוראה למאק-ארתור אי-אפשר. להז-מינו לושינגטון להתייעצות — על כך לא העז גם טרומן לחלום. נשאר רק מוצא יחיד: להיפגש אי שם, במחצית הדרך בין ושינגטון וטוקיו, ולשכנע את המי-קאדו האמריקאי להסכים לכשרה...

שתיים נישאו לאנשים

שם האב היה קארל יוהאן סונג. הוא לא היה נוצרי, אך הרויח הון תועפות במכירת ספרי הנ"ך. זה היה לפני 40 שנה, כאשר על כסא-הדוקטורים בפקינג ישב "בן השמיים". אך מאחר ששמש התרבות ה"לבנה" החלה זורחת גם בסין, שלח אבא קארל-יוהאן את בנו ושלוש בנור-תיו לארצות-הברית, שם למדו באוניבר-סיטאות והשיגו תארים אקדמיים נכבדים. בינתיים התפוררה "הממלכת התיכונה".

סין הפכה ריפובליקה, והחלה שורה של מלחמות-אזרחים הנמשכת ללא הפוגה עד היום הזה. אולם סונג לא הצטער על כך. משפחתו עלתה לגדולה. בתו האחת, צינג-לינג ("אושר וחיים ארוכים") ניש'אה למייסד הרפובליקה ונשיאה הראשון, סון-יאט-סן. בתו השנייה, מיילינג ("יופי וחיים ארוכים") נישאה למצביא שכבש בסערה (ובעזרת סטאלין) את כל סין העצומה ושלט עליה במשך 20 שנה, עד שגורש ממנה (בעזרת סטאלין). שמו: ציאנג-קיי-צ'ק.

אחות מול אחות. כשפרץ מאר-טה מי-אן וכבש במסע מהדים את סין, התפורר גם האושר המשפחתי של בנות סונג. על מיילינג עבר משבר קשה. במשך שנה שלמה היתה שרויה במצב של דכאון ותוססה-חלטה. לבסוף חזרה אל בעלה המוכה והכריז: אלחם במורדים האדומים גם במחירי חיי. היא הכניסה רוח חדשה לשרידי הצבא המנוצח שהת-קבצו בפורמוזה. היא נאמה נאומים לר-הטים מעל מרפסת ביתה, נתנה לגנרל מאק-ארתור לנשק את ידה לעיני המצלמה ועודדה את בעלה להמשיך במלחמה גם במקרה שטרומן יבגוד בו והאוי"ם יכיר במאורסתה.

כמעט באותה שעה שמע העולם שוב את שמה של צינג-לינג, אלמנתו של סון-יאט-סן, היא ויתרה על אלמנותה ועלתה שוב על הבמה: לציודו של מאורסתה, אויבה בנפש של אחותה, צינג-לינג נב-חרה לסגנית-הנשיא של סין האדומה.

אחות הניצבה מול אחות. ואילו הא-חות השלישית והאח הבכור עומדים מן הצד. סטרוונג ("בן התבונה"), שהיה פעם שר-הכספים של ציאנג-קיי-צ'ק והגו-סיני העשיר ביותר בעולם, פנה עורף לגיסו ביש-המזל ושכר לו דירה מפוארת ב"רחוב החמישי" המפורסם בניו-יורק. איילינג ("טוב-לב וחיים ארוכים") חיה אף היא עם בעלה בגלות נוחה בארצות-הברית. ככל בני המשפחה הפך גם בעלה מיליונר בימים הטובים.

בן מול אב. הטרגדיה של משפחת סונג אינה יחידה במינה במלחמה הסינית. ד"ר הו צ'י, מי שהיה שגריר סיני בארצות-הברית, חי כפליט בושינגטון. בני-

הרציטו, בן 28, נשאר מאחורי "המסך האדום", כתלמיד האוניברסיטה הקומוניס-טית של פקינג. לפני שבוע הופיע בעתון קומוניסטי בהונג-קונג מאמר של הרציטו. הוא הכריז על אביו כעל "ריאקציונר" שסלל את הדרך לקפיטליזם. "עד שיחזור ויחבק את העם, ישאר אויב העם, ואויבי שלי".

צינג-לינג, אלמנת סון בעזרת סטאלין, נצחון

כשנודע הדבר לאביו אמר בשלוות נפש: "כל אחד יודע שבמדינה קומוניס-טית אין חופש הדיבור. מעטים מבינים שאין בה גם חופש השתיקה".

מדנת ישראל בסין

בעברית יש קשיים בתעתיק מלים לועזיות, אבל גדולים פי כמה קשיי התעתיק של הסי-נים. הסיבה לכך: הל-שון הסינית מורכבת מ-מילים בעלות הברה אחת ומספר ההברות הוא מצומצם. כך למ-של משתמש הניב המני-דריני — שהוא השפה הספרותית — ב-420 הברות בסך הכל. בין היתר מקשה עובדה זו על התעתיק של מלים זרות לסינית, והן מו-פיעות בדרך כלל משר-בשות ומרוסקות והדמ-יון בין מבטאן בסינית ומבטאן המקורי הוא קלוש ביותר. למשל: צרפת נקראת בסינית פתיקואו, אמריקה מאיקואו, אני-גליה יינגיקואו וכדומה.

הקמתה של מדינת ישראל אילצה את הסינים להוסיף למלונם הגיאוגרפי בטוי חדש. בעתון "סון ייסא קונגפייו", גדול עתוני סין בימי הקומוניזם, הופיע מספר מאמרים על ישראל והעתון תרגם את המלה "ישראל" ל"אי-סה-ליה" והיא מרכבת משלושה סמנים: "אי" שפרושו "עם", "השתמש" "סה" — צבע, ו"ליה" שפ' רושו "לסדר, סדריה". כך שהתרגום המ-לולי של המלה "אי-סה-ליה" לעברית הוא "עם צבעים מסודרים" או "שמוש בצבעים מסודרים".

ישראל

השיא: קיסר לצדו של קיסר

העדיה: המצביא חוזר לפיליפינים

הזינוק: הגנרל בלויית אשתו (הראשונה)

ההקרמה: מאק-ארתור לומד